

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HERRMANN, ÈVE

**100 de activități stimulative Montessori : pentru a-i fi alături
copilului în descoperirea lumii** / Ève Herrmann. - Iași : Gama, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-973-149-556-9

371.3

© 2013, Éditions Nathan, Paris, Franța

Titlu original: 100 ACTIVITÉS D'ÈVEIL MONTESSORI

© 2015, Editura Gama

Toate drepturile rezervate pentru prezenta traducere

Editor: Diana Mocanu

Traducerea: Claudia-Cristina Pîrciu

Redactor-șef: Diana Soare

Corector: Radu Meșniță

Tehnoredactor: Andrei Blăgău

www.edituragama.ro

office@edituragama.ro

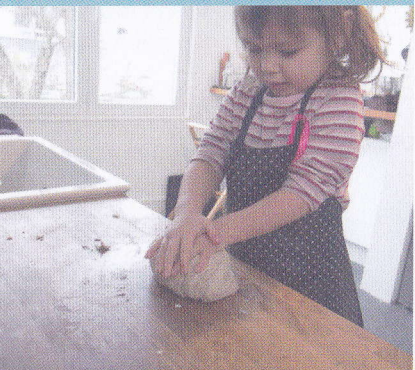
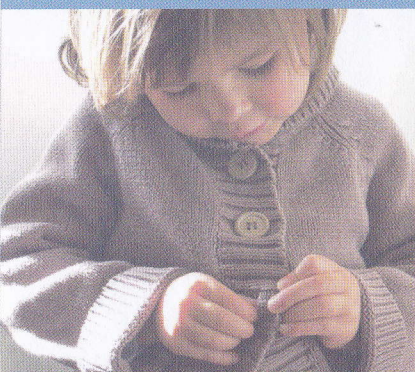
0232 230 212



Pentru a-i fi alături
copilului în descoperirea lumii

texte & fotografii

Ève Herrmann



Viața practică

— Cum să se îngrijească

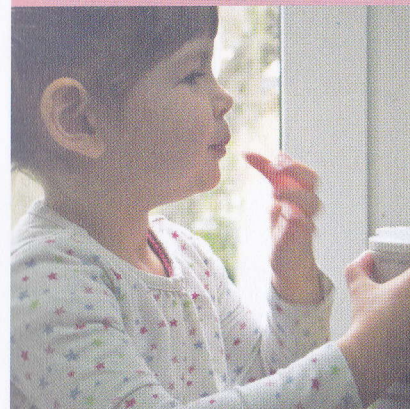
- 1 Colaborați
- 2 Reorganizarea casei
- 3 Îmbrăcarea
- 4 Aranjarea hainelor
- 5 Ținuta de a doua zi
- 6 Încheierea nasturilor
- 7 Spălatul pe mâini
- 8 Toaleta
- 9 Lustruirea încălțămintei
- 10 Renunțarea la scutece
- 11 Ca să nu uite

— Cum să aibă grijă de mediul lui

- 12 Spălarea geamurilor
- 13 Ștersul cu buretele
- 14 Spălarea mesei
- 15 Ștergerea prafului
- 16 Aranjarea șosetelor
- 17 Sortarea tacămurilor
- 18 Îngrijirea unei plante
- 19 Alcătuirea unui buchet
- 20 Spălarea rufelor
- 21 Întinderea rufelor
- 22 Gestul exact
- 23 Referitor la ordine

— În bucătărie

- 24 Organizarea bucătăriei
- 25 Așezarea mesei
- 26 Pregătirea unei gustări
- 27 Turnarea apei
- 28 Tăierea
- 29 Ungerea unei felii de pâine
- 30 Spălatul vaselor
- 31 Gătitul împreună cu copilul
- 32 Coacerea unei pâini



— Tăvițe pentru activități

- 33 Transferul dintr-un recipient în altul
- 34 Stoarcerea buretelui
- 35 Pescuirea micilor obiecte

Alte idei de activități din viața practică

Viața senzorială

- 36 Sortări și clasificări
- 37 O cutie cu nasturi
- 38 Culorile
- 39 Goana după culori
- 40 Recunoașterea vizuală
- 41 Cerculețe colorate
- 42 Sacul cu surprize
- 43 Pernuțele tactile
- 44 Atingerea materialelor
- 45 Traseul senzorial
- 46 Baloanele senzoriale
- 47 Cum îl învățăm să asculte
- 48 Mirosul și gustul

Lucrul cu mâinile

- 49 Stimularea concentrării
- 50 Umplerea și golirea
- 51 Înșirarea pe o tijă
- 52 Înșirarea măgelelor
- 53 Păpușile rusești
- 54 Fiecare lucru la locul lui
- 55 Deschiderea și închiderea recipientelor cu capac
- 56 Îngurubarea și deșurubarea
- 57 Zaharnița
- 58 Încuietoria
- 59 Apucarea obiectelor cu penseta
- 60 Perforarea
- 61 Puzzle-urile
- 62 Alegerea jucăriilor
- 63 Dar televizorul?



Limbajul

- 64 Cuvântul potrivit
- 65 Alegerea cărților
- 66 Lectura
- 67 Obiectele reale
- 68 Miniaturile
- 69 Planșe și obiecte
- 70 Familii de animale
- 71 Cardurile-dicționar
- 72 Învățarea vocabularului
- 73 Jocul sunetelor
- 74 Jocul tăcerii
- 75 Primele trasări

Activitățile manuale și creative

- 76 Respectarea creativității copilului
- 77 O operă colectivă
- 78 Descoperirea picturii
- 79 Simetria
- 80 Decupajul
- 81 Tăvița de colaj
- 82 Cartoanele cu șireturi
- 83 Modelajul

Motricitatea globală

- 84 Căratul obiectelor grele
- 85 Transportarea pieselor de mobilier
- 86 Ducerea unei tăvi
- 87 Cățărătul
- 88 O păpușă de hârtie
- 89 Perceperea spațiului
- 90 Schema corporală
- 91 Dansul

Natura

- 92 Viața în natură
- 93 Plantarea semințelor
- 94 Un colț de grădină
- 95 Culoarea cerului
- 96 Masa de observare
- 97 Plimbări esențiale
- 98 Activitățile desfășurate afară
- 99 Pictura cu apă
- 100 Animalele





Cum să se îngrijească

Dați-i copilului posibilitatea să se îngrijească singur, atunci când se simte pregătit: să se pieptene, să se spele pe mâini și pe dinți, să se îmbrace singur... Pentru ca aceste lucruri să fie posibile, s-ar putea să fie necesare câteva mici modificări în locuință.

Copilul care se poate îngriji singur va fi liniștit și nu va mai trebui să lupte pentru ca adultul să-i recunoască voința de a acționa singur.

1

Colaborați

În ceea ce privește îngrijirea, ne-am obișnuit să facem totul în locul copilului. Îl spălăm, îl îmbrăcăm, îl încălțăm; este mai rapid pentru noi, dar prea puțin satisfăcător pentru el. Riscăm să crească având în minte un singur gând: „Am nevoie de părinții mei”. Or, dorința noastră este ca, dimpotrivă, copiii noștri să aibă încredere că sunt capabili să-și poarte singuri de grijă.

În timpul acestor activități, gândindu-ne la independența copilului, trebuie să ne punem întrebarea: „Este oare aceasta o etapă de care îl lipsesc și pe care ar putea-o face singur?”.

Să nu-i negăm dorința de independență sub pretextul că încă mai are nevoie de ajutor. Copilul își manifestă dorința de participare exact în acest stadiu, când gesturile de zi cu zi sunt încă prea dificile pentru el. Succesul acestor activități se obține prin colaborare. Trebuie să apreciem această dorință de colaborare la adevărata ei valoare, să o canalizăm într-o direcție bună și să-l susținem pe copil.

Reorganizarea casei

Pentru a-l ajuta pe copil să realizeze în mod autonom mici activități foarte simple, cum sunt spălatul pe mâini sau pieptănatul, trebuie să regândim amenajarea casei. De-a lungul unei zile, observându-l pe copil, vom vedea ce poate să facă singur fără să fie nevoit să ceară ajutor și vom ști cum să modificăm mediul în funcție de asta.

Avem adesea tendința de a subestima capacitățile reale ale unui copil, însă, dacă îl lăsăm pe el să acționeze și-l observăm cum se descurcă, ne putem da seama de ceea ce este cu adevărat capabil să facă.

Aceste amenajări, care pentru noi reprezintă doar mici schimbări, pentru el vor fi importanți pași înainte: „M-am hotărât să mă spăl pe mâini, sunt capabil să o fac singur”.

Astfel, copilul face o alegere și poate acționa în consecință. El va crește și va deveni o persoană

capabilă și responsabilă, care știe că părinții îi acordă încredere. Ce clădim acum reprezintă fundații solide pentru viața de adult.

Primul lucru pe care trebuie să-l facem e să examinăm casa și acțiunile cotidiene ale copilului, ca să vedem ce ar putea să facă singur dacă ar avea la îndemână o scăriță, un cuier la înălțimea sa, o etajeră accesibilă, o cârpă și un burete.

Dacă facem o listă cu aceste mici modificări, nu înseamnă că schimbăm totul dintr-o dată.

Copilul are nevoie de rutină, iar schimbările îl derutează. E bine să le facem fără nicio grabă, unele după altele, așteptând ca fiecare să se integreze în rutina zilnică.

Îmbrăcarea

Încă de la naștere, ar fi bine să ne obișnuim să-i descriem copilului ceea ce vom face, pentru ca el să se poată pregăti pentru fiecare acțiune în parte. Apoi, încetul cu încetul, putem să-i solicităm implicarea și să așteptăm un răspuns: astfel, copilul va putea participa din momentul în care se va simți capabil. De exemplu, când îl încălțăm, putem să-i descriem gesturile: „Desfac pantoful și ți-l pun în picior, împinge piciorul înăuntru.”

Data viitoare, s-ar putea să-și împingă singur picioarele în pantofi.

Important nu este ca el să coopereze imediat, ci să aibă ocazia să o facă în momentul în care își va dori. Iar acest lucru s-ar putea întâmpla mai repede decât credeți!

În general, copilul ajunge să se dezbrace cu mult înainte de a ști să se îmbrace, dar dacă stabilim o anumită rutină atunci când îl îmbrăcăm – mereu în

aceeași ordine și descriind ce facem –, îl vom ajuta foarte mult. Astfel, el va putea participa atunci când va simți nevoia să o facă.

Pentru a-l ajuta să se îmbrace singur, importantă este și amenajarea casei: un taburet jos și stabil îi va fi util atunci când se îmbracă cu pantalonii, lenjeria sau șosetele. Este necesar, de asemenea, să aibă acces la hainele sale.

În sfârșit, este important și ce fel de haine alegem pentru el. Trebuie să-i pregătim îmbrăcăminte care corespunde capacităților sale actuale. Niște pantaloni largi cu talia elastică, o bluză fără nasturi la gât sau niște pantofi cu arici vor ușura îmbrăcarea și încălțarea.

Aranjarea hainelor

Dacă vrem să-l încurajăm pe copil să se descurce singur, ar trebui să-i punem hainele la îndemână într-un sertar sau într-un dulap ușor accesibil, să-i pregătim umerase la care să poată ajunge să-și ia hainele, precum și un coșuleț pentru fular, căciuliță și mănuși.

Într-o comodă, puteți aranja hainele în ordinea în care vor fi luate: sus – lenjeria de corp, șosetele, tricourile și, dedesubt, pantalonii, ciorapii, rochițele și puloverele, de exemplu. Putem compartimenta un sertar așezând înăuntru cutii de pantofi, în care vom pune șosete, chiloți, tricouri... Copilul va găsi ușor ceea ce caută și își va putea aranja hainele.

Când sertarul îi va fi accesibil copilului, iar el își va putea alege ținuta, este indicat să nu aibă la dispoziție prea multe haine. Capacitatea de a lua

o decizie este un element important în dezvoltarea voinței sale, dar îi va fi mai greu să aleagă dintr-o mulțime de lucruri.

Dacă este încă prea mic pentru a-și alege singur hainele, putem să îi pregătim două ținute și să-l lăsăm pe el să aleagă, lucru care de multe ori rezolvă problemele cu îmbrăcatul.



Înuta de a doua zi

Seara, după baie, copilul se poate distra pregătindu-și ținuta de a doua zi. Pentru aceasta este nevoie de un scaun (sau un stativ cu umeraș). După ce și-a ales hainele, le poate pune în ordine: puloverul pe spătar, fusta dedesubt etc. Îl putem îndruma întrebându-l: „Unde îți pui șosetele?”

Unde îți pui fusta?”.

Această activitate îl ajută pe copil să-și formeze imaginea asupra propriului corp. Ea reprezintă, totodată, un moment de colaborare și de comunicare ce favorizează îmbogățirea vocabularului: vestă, jachetă, ciorapi, colanți, cămașă...

După ce ducem la bun sfârșit această activitate, este indicat să o repetăm pe parcursul mai multor zile, până când devine parte din rutina zilnică.

Spre 4 ani, copilul va fi deja obișnuit să își pregătească singur ținuta și va fi bucuros că poate să se îngrijească singur.





6

Încheierea nasturilor

După ce copilul devine foarte interesat de îmbrăcare, putem să-i oferim posibilitatea să exerseze – pe o haină întinsă pe jos în fața lui – cum să tragă fermoarul, cum să încheie nasturii, cum să închidă cu arici. Activitatea trebuie să se desfășoare în afara momentelor în care trebuie cu adevărat să se îmbrace.

Este mai ușor să exerseze stând așezat pe jos, fiindcă așa va putea să încerce în liniște, colaborând cu noi. Încetul cu încetul, va stăpâni tot mai bine etapele și va reuși să se descurce singur.

Am putea să-i confectionăm „rame de îmbrăcat” precum cele existente în grădinițele Montessori: dintr-o ramă de lemn și o haină veche, întinsă bine la capete. Grație acestui material, copilul poate să lucreze singur cât dorește, poate să greșească, să o ia de la capăt. Nu este nici presat, nici obligat să reușească și va câștiga astfel mai multă independență.